

Ondersteuning tot christelijke huwelijksvoorbereiding

Mogelijke werkvormen bij
'Samen door het leven', Over relaties met toekomst.
Brochure en bijbehorende DVD,
Uitgeverij Halewijn, Antwerpen

Inhoudelijke oriëntaties in de volgende contexten:

- sacrament van het huwelijk
- huwelijksvoorbereiding
- volwassenencatechese

Met dank aan de brochure van 'Gezinspastoraal,
Bisdom Gent' waaruit we inspiratie putten

Een kerkelijk huwelijk is erg betekenisvol en een grote stap. Daarom is een degelijke voorbereiding gepast en een grote liefde naar deze jonge mensen toe. Volgende werkvormen zijn vooral bedoeld voor groepjes van koppels, die samen voorbereid worden op hun huwelijk, of die zich in deze thema's willen verdiepen. Het gaat dan om avond(en) of dag(en).

Verschillende vormen kunnen echter ook voor individuele voorbereiding erg nuttig zijn.

Uit het aangeboden materiaal kan gekozen worden welk aspect men speciaal wil belichten. Bij gebrek aan tijd, kunnen de werkvormen gecombineerd worden. Het is niet noodzakelijk dat alle aspecten belicht worden.

Naast de directe huwelijksvoorbereiding is het niet ondenkbaar dat een koppel aan een ander christelijk gezin wordt toevertrouwd, waar ze thuis mogen komen tijdens de periode van voorbereiding (eens samen met de kinderen eten ...) en waar één of andere opdracht of aspect onder vier ogen kan besproken worden. Hiervoor kunnen velen in aanmerking komen en wordt de huwelijksvoorbereiding een zending van vele christenen.

De plaatsen waar over deze dingen nagedacht kunnen worden, waarin dromen en ervaringen met elkaar gedeeld worden; waar men het beste van zichzelf geeft, zijn als een bron waaruit leven ontstaat: het zijn als VUURPLEKKEN, waarin men als Christen kan groeien in liefde.

Naast dit aangeboden materiaal zijn er ook de websites, die zeker als werk-en informatievorm kunnen ingeschakeld worden (www.huwelijksvoorbereiding.be; www.gezinspastoraal.be)

Dienst parochiecatechese
Bisdom Hasselt
December 2008

Inhoudstafel

I.	Inleiding : het onthaal	p. 4
II.	De vorming : mogelijke werkvormen	p. 5
	• Stap 1: Liefde is.... VIEREN van de liefde	p. 5
	• Stap 2: Liefde GEWORTELD in God ...	p. 8
	• Stap 3: KIEZEN met God voor de liefde als man en vrouw :	p. 12
III.	Opgenomen in de geloofsgemeenschap	p. 15
IV	Bijlagen	p. 16
	1. Een liefdesbrief van God	p. 16
	2. Beelden spreken.	p. 17
	3. De drie vragen	p. 19
	4. De huwelijksbelofte	p. 20
	5. Trouw-en als werkwoord	p. 20
	6. Beschrijving van de inhoud van de DVD 'Samen door het leven' met minutenmeter.	p. 21
V	Verdieping	p. 24
	• Info bij stap 2: De bijbel in het huwelijk	p. 24
	• Info bij stap 3: De drie vragen	p. 26
	Bronvermelding	p. 31

I. Inleiding : het onthaal

Uitgangspunt: Een goed en ongedwongen onthaal van de koppels is zeer belangrijk: de werkwijze van deze vormingssessie huwelijksvoorbereiding, waarbij ze sterk betrokken worden, staat of valt met het onthaal dat de deelnemende koppels ervaren. Tracht je te verplaatsen in de huwelijkskandidaten. Met welke gevoelens komen zij naar ons toe?

Velen voelen zich toch min of meer 'gestuurd', op dringende uitnodiging. Ze verwachten er dan ook niet teveel van. Allemaal kennen ze enige drempelvrees: wat staat ons daar te wachten? Wat zal er van ons gevraagd worden? Hoe groot zal de groep zijn? Ze zullen ook bepaalde vragen of vooroordelen hebben: wat zullen ze van ons persoonlijk leven willen weten? Wie zullen daar verder nog zijn? Zal het niet te klerikaal zijn? Krijgen we daar een zedenpreek? enz.

Ons uitgangspunt moet zijn: zij komen naar het onbekende en naar onbekenden.

Bij een minder goed onthaal zie je het volgende gebeuren:

- de deelnemers zijn op zoek naar een zaal(tje) op het einde van een gang of ergens in een donkere hoek;
- de verantwoordelijken zijn druk in de weer met tafels, stoelen, verwarming, papieren allerlei;
- in de zaal is het doodstil en iedereen zit bang of zenuwachtig op zijn plaats;
- de start gebeurt met een grote vertraging omwille van administratieve of organisatorische rompslomp;
- de verantwoordelijken staan samen te praten;
- aan de ingang zit de kassier(ster) met de sigarendoos om de toegangsprijs te innen;
- de huwelijkskandidaten zitten zo dicht bij mekaar dat elk serieus gesprek binnen het koppel onmogelijk wordt zonder dat de burens meeluisteren;
- de inrichters zitten frontaal voor de huwelijkskandidaten die zich zo bekeken weten door 4, 6, 8 personen.

Maar het kan ook zo:

- de huwelijkskandidaten worden persoonlijk verwelkomd, hartelijk begroet, met interesse voor hun herkomst, trouwdatum, verwachtingen...;
- op alle strategische punten staat iemand om de weg te wijzen;
- de huwelijkskandidaten zitten aan tafeltjes, met daarop een bloemetje, tafeltje;
- in de zaal is er wat rustige muziek;
- na een korte algemene begroeting begint de inleiding of het gesprek onmiddellijk;
- de huwelijkskandidaten zijn meestal op tijd, daarom laten wij hen niet wachten;
- alle administratie (geld, papieren), gebeurt tijdens de pauze of aan tafel (of beter nog, op voorhand bij het inschrijven).
- Het moge duidelijk zijn dat wij niets willen afdoen van de inzet van velen. Niet iedereen beschikt over een mooie zaal, maar wat hartelijkheid tegenover de huwelijkskandidaten en een goede werksfeer in je plaatselijke groep maken meer indruk dan je kan vermoeden. Huwelijkskandidaten moeten kunnen aanvoelen dat wij 100 % geloven in het huwelijk als een kans om gelukkig te zijn en dat wij voor hen onze vrije tijd besteden en ook een beetje liefde willen

- meegeven.
- Het is dus heel belangrijk dat de koppels vanaf het binnenkomen kunnen ont-dooien.

Punten waar je op kan letten:

- Het lokaal is goed verlicht, verlucht en verwarmd.
- Het biedt een aangename aanblik want bloemen versieren de goed opgestelde tafels.
- Rustige muziek helpt om de huwelijkskandidaten op de juiste temperatuur te brengen. Dan durven zij met elkaar praten.
- De begeleiders of onthaalkoppels begroeten elk koppel hartelijk, bieden hun een drankje aan, informeren naar hun naam en geven een naamkaartje.

II. vorming

Stap 1: Liefde is.... VIEREN van de Liefde

- Doelstellingen:
  - de deelnemers ontdekken welke elementen een feest tot iets bijzonders maken en boven het gewone uitilllen, en dat daarbij sprake is van 'symboliseren'
  - de deelnemers ontdekken dat 'symboliseren' ook van toepassing is op hun liefdesrelatie, die voor christenen verwijst naar God, die Liefde is
  - de deelnemers passen dit inzicht toe op elementen van een kerkelijke huwelijksviering.
- Hulpmiddelen:
  - DVD 'Samen door het leven' speciaal DEEL 1
  - er kan ook wordt gebruik gemaakt van enkele YouTube-opnames. De beschikbaarheid hiervan is echter niet gegarandeerd.
  - Ook eigen opnames kunnen gebruikt worden.

1.1. Mogelijke inleiding

Volgende tekst kan als inleiding gebruikt worden:

“Trouwen is een feest, waar vaak maandenlang aan voorbereid wordt. Die huwelijksdag moet de 'mooiste dag van je leven' worden. Maar wat vier je nu eigenlijk op zo'n dag? Wat maakt zo'n dag bijzonder? En waarom ga je daarvoor naar de kerk? We gaan in de leer bij enkele koppels die jullie voorgingen, en proberen erachter te komen wat een huwelijk tot een feest maakt.”

Indien er weinig bijeenkomsten zijn, kunnen de volgende opdrachten ook als suggestie of als opdracht meegegeven worden, met de vraag de papieren ingevuld mee te brengen.

1.2. OPDRACHT: Verliefd, verloofd...getrouwd ?

- De koppels bekijken een videoreportage over Maartje en Jurgen, een koppel dat op punt staat te trouwen (http://nl.youtube.com/watch?v=h2Pv_xZQXAA).
- Dan volgt de volgende opdracht (eventueel op een blaadje aan de deelnemers geven):

Je hebt gekeken naar een videoreportage over Maartje en Jurgen. Het filmpje toont hoe zij toelevens naar hun huwelijksdag. Noteer wat jij verwacht van jouw huwelijksdag. Hoe leef jij daar naar toe? Wissel vervolgens uit met je partner.

- Ieder vult voor zichzelf zijn of haar verwachtingen in het schema in omtrent de eigen huwelijksdag. Daarna geef je de gelegenheid voor een uitwisseling per koppel.

1.3. OPDRACHT: Feesten !

- Men geeft de koppels de volgende opdracht:

We gaan een opname van een huwelijksfeest bekijken. Bekijk aandachtig de opnames. Welke elementen maken van dit feest een echt feest? Noteer ze in de juiste kolom.

Mensen en dingen?   Wat wordt er gezegd?   Wat wordt er gedaan ?

- De koppels bekijken de opnames van het avondfeest van Hidde en Maaïke (<http://nl.youtube.com/watch?v=h8nzHoDjGaU>)
- Na het bekijken, worden de drie kolommen door de koppels ingevuld.
- De begeleider kan een gesprekje voeren rond de antwoorden en vraagt om enige verduidelijking.

1.4. mogelijke duiding

De elementen die van het avondfeest een echt feest maken zijn anders dan anders, roepen iets op, drukken iets uit, scheppen verbondenheid, maken het bijzonder, ... Deze elementen symboliseren. Hiermee bedoelen we dat wat zichtbaar en tastbaar aanwezig is een diepere betekenis krijgt doordat het iets onzichtbaars aanwezig stelt. Bij wensen die worden uitgesproken gaat het er eigenlijk niet alleen om wat er precies gezegd wordt, maar ook dat het gezegd wordt. Ook door zich mooi uit te dossen, een inspanning te doen om erbij te zijn, het glas te heffen en zich uit te leven in dans en muziek drukken mensen uit hoe ze tegenover het bruidspaar staan. Omgekeerd tonen de trouwers door hun uitnodiging en onthaal respect en genegenheid voor de gasten, die ze in hun vreugde willen laten delen. Dat wat nodig is voor een feest, is ook typisch voor het uitdrukken van een liefdesrelatie. Ook daar is samen-zijn veel meer dan louter fysiek aanwezig zijn, ook daar betekenen de woorden die gesproken worden veel meer dan louter functionele communicatie, ook daar reiken daden die gesteld worden veel verder dan het louter praktische.

En zoals een feest begint ook iedere liefdesrelatie met ontmoeting. ‘Ont-moeten’ is gaan van onbekend en onbemind naar bekend en bemind. Dat is het mysterie van de liefde: hoe twee mensen die vreemd voor elkaar waren, elkaar leren kennen en beminnen, bij elkaar thuiskomen. In dit mysterie herkennen wij God, die zich ook ‘een thuis zoekt’ bij de mensen en zich zo wil laten kennen. Sterker nog, Hij bemint ons reeds van voor wij geboren zijn, en Hij verlangt dat wij Hem graag zien, op de eerste plaats door elkaar graag te zien. Wat een vreugde is het dus voor God en voor al wie zich met Hem verbonden weet, wanneer twee mensen zoveel liefde voor elkaar voelen dat ze verder samen door het leven willen gaan. Dat moet gevierd worden, en God wil daar bij zijn: Hij nodigt jullie uit, Hij wil jullie ontmoeten als liefdespaar, als teken van zijn Liefde!”

1.5. OPDRACHT: Directe voorbereiding van de huwelijksviering.

Doelstelling:

Betekenenissen en verloop van de viering leren kennen en verdiepen.

De koppels bekijken de opnames of de foto’s van een kerkelijke huwelijksviering en vullen vervolgens het schema in.

Noot: In principe kunnen hier opnames van om het even welke huwelijksviering gebruikt worden. De wezenlijke elementen van de huwelijksliturgie mogen echter niet ontbreken. Gezien de voorbeeldfunctie dienen fragmenten met ‘alternatieve’ (niet-bijbelse) lezingen of een afgezwakte verwoording van de huwelijksbelofte vermeden te worden. In plaats van een opname kunnen ook foto’s gebruikt worden.

Suggestie: DVD ‘Samen door het leven’ deel II (minuut 19’.55-> 36’.16) (! Met dit beeldfragment kan ook stap 3 uitgewerkt worden).

Verloop:

- De koppels krijgen de volgende opdracht:

Bekijk aandachtig de volgende opname van de huwelijksviering in de kerk. Welke elementen maken duidelijk dat het hier om een ontmoeting gaat tussen God en mensen? Welke woorden en handelingen drukken iets uit van het ‘thuiskomen’ bij elkaar en bij God? Noteer ze in de juiste kolom.
Mensen en dingen?   Wat wordt er gezegd?   Wat wordt er gedaan?

- De opname wordt bekeken
- De koppels krijgen tijd voor hun opdracht.
- Begeleider bespreekt samen met de koppels hun antwoorden (zie ook 1.6.)

Mogelijke antwoorden kunnen zijn:

Mensen en dingen	Wat wordt er gezegd?	Wat wordt er gedaan?
altaar	lezingen	elkaar de ringen geven
Mariabeeld	homilie	hand in hand naar buiten komen
voorganger	ondervraging	samen komen voor het altaar
priesterkleed	belofte	binnenkomen (bruid en bruidegom apart; aan elkaar gegeven worden)
getuigen (en andere aanwezigen)		opwachten door voorganger.
huwelijkskaars		elkaar de hand geven
ringen		

1.6. mogelijke duiding

Volgende tekst kan als duiding gebruikt worden:

Net als bij het avondfeest is ook hier sprake van elementen die symboliseren. Naast de ontmoeting en de onderlinge verbondenheid tussen mensen wordt hier echter ook de ontmoeting met God zichtbaar gemaakt.

Bijvoorbeeld :

- binnenkomen: aan elkaar gegeven worden > God heeft ons bij elkaar gebracht;
- voorganger (priester of diaken): vertegenwoordigt niet enkel de aanwezige gemeenschap, maar ook Christus als hoofd van de Kerk, de plaats waar God onder de mensen komt;
- lezingen: Gods Woord dat tot ons gesproken wordt;
- homilie: verbinding tussen Gods Woord en ons eigen leven;
- ondervraging, belofte en ringen: elkaar trouw beloven, mét Gods steun;
- huwelijkskaars: symboliseert het licht en de warmte die God voor het bruidspaar wil zijn;
- altaar: tafel waarrond de vierende gemeenschap samenkomt om het leven met elkaar te delen;
- gebed bij Mariabeeld: men rekent ook op anderen (en op de geloofsgemeenschap) om in het huwelijk gesteund te worden.

Bij de volgende stappen gaan we nader in op de lezingen als Gods Woord dat tot ons gesproken wordt en op de huwelijksritus (ondervraging, belofte, ringen) als teken van een gelovig engagement.

Stap 2: Liefde GEWORTELD in God...

Doelstellingen:

- de deelnemers ontdekken de Bijbel als liefdesbrief van God
- de deelnemers erkennen hun eigen liefdesrelatie als een Bijbels beeld van Gods liefde
- de deelnemers zien in dat lezingen uit de Bijbel thuishoren in een huwelijksviering

Verdieping: Brochure 'Samen door het leven,'

- p. 25: Sophie Veulemans, 'Wil je met me trouwen?'
- p.46-48: Leo Van Ulden, 'Heeft God iets met trouwen te maken'

2.1. mogelijke inleiding

De begeleider kan dit als volgt inleiden:

Waar mensen samen zijn om te vieren – met dingen, met woorden, met handelingen – dankbaar uitdrukking geven aan hun verbondenheid. Ze hopen ook dat door hun vierend samen zijn deze verbondenheid nog verder groeit. Daarom voorzien ze zeker ook tijd voor gesprek, voor ontmoeting. 'Ontmoeten' betekent: luisteren naar wat de ander bezighoudt en zelf op verhaal mogen komen. Ook in de huwelijksviering staan verbondenheid en ontmoeting centraal.

Maar zoals in elke viering in de kerk gaat het er niet alleen om de band tussen mensen, zo bleek daarnet al. Het gaat er ook en nog meer om de verbondenheid met God. Mensen vieren liturgie om God te ontmoeten. Ze vertrouwen er God toe wat hen ter harte gaat. Meer nog, ze mogen er ook luisteren naar wat Hem ter harte gaat. God spreekt er zijn woord tot ons, zo geloven christenen. Ook in jullie huwelijksviering wil God zich tot ons richten. Dit luisteren naar God gebeurt de hele viering door, maar toch in het bijzonder in het eerste deel van de viering: de woorddienst. Zoals je misschien al weet, worden tijdens de woorddienst twee teksten uit de Bijbel gelezen. Bij de voorbereiding van jullie huwelijksviering kunnen jullie zelf deze teksten kiezen. Maar: Wat staat er in die teksten? Wat betekent het dat God doorheen deze teksten tot ons spreekt? Wat wil Hij ons zeggen? En wat heeft dit in 's hemelsnaam met ons huwelijk te maken, denken jullie wellicht.

2.2. OPDRACHT met bijlage 1 : Een liefdesbrief van God

Elke deelnemer krijgt een werkblad met enkele Schriftteksten. Deze teksten verwoorden hoezeer God de mensen liefheeft. Stel voor de teksten in stilte te lezen en dan de bijhorende vragen te beantwoorden. Deze antwoorden worden eerst per twee, daarna in groep uitgewisseld. Eventueel worden sleutelwoorden op een flap gezet.

2.3. mogelijke duiding

Inhakend op de inbreng van de koppels kan de begeleider volgende duiding bieden: Deze teksten zeggen stuk voor stuk dat God ons oneindig liefheeft. Dit is niet één van de vele dingen die de Bijbel over God zegt. Hier raken we de kern van de Bijbel. Iemand zei het ooit als volgt: de Bijbel is de liefdesbrief van God. Dit boek wil ons op vele manieren zeggen, hoezeer God met ons begaan is, hoe kostbaar we zijn in zijn ogen.

(Bij voldoende tijd kan de begeleider nog even verder ingaan op het bijbelse godsbeeld: Het is niet verwonderlijk dat dit bijbelse spreken over God sommigen vreemd in de oren klinkt. Geloof, godsdienst, religiositeit zijn misschien wel van alle tijden. Uit onderzoek blijkt dat ook vandaag de meeste mensen geloven. Maar mensen geloven op vele manieren en verstaan onder 'God' zeer uiteenlopende zaken: een alles overstijgende kracht, het oerbeginsel van alle dingen, het mysterie van het leven, de diepte in henzelf enz.

Een heel aparte manier van spreken over God vinden we in de Bijbel. De Bijbel spreekt van iemand die liefheeft. De Schrift brengt het getuigenis van mensen die de ervaring opdeden dat God als een vader en een moeder oneindig veel om ons geeft en ons onvoorwaardelijk bemint. Ze ontdekten dat God niet één of ander natuurkracht, verre grootheid of filosofisch principe is, maar iemand die contact zoekt met de mensen en – zoals gezegd – bij hen wil thuis komen en hen leven in overvloed wil schenken.

We kunnen nauwelijks vatten hoe nieuw, uniek en ingrijpend deze bijbelse godservaring in de geschiedenis van de godsdiensten was. Geloven werd een zaak van zich ten diepste bemind weten. En mensen deden de ervaring op dat

dit alles veranderde. Ze werden als herboren. Het was als bij geliefden die het gevoel hebben eindelijk bij iemand echt thuis te komen. Over deze bijzondere ervaring vertelt de Schrift. Maar ze doet dit niet uit louter historische interesse. Nee, de Bijbel wil niets minder dan dat wij op onze beurt weet hebben van Gods passie voor ieder van ons. De Bijbel wil onze oren openen voor Gods woord van liefde dat Hij ook vandaag tot ons spreekt. Hij wil ons attent maken voor de sporen van Gods liefdevolle, maar discrete aanwezigheid onder ons.)

Mensen komen op vele manieren de liefde van God op het spoor: in de schoonheid van de natuur, in de geboorte van een kind, in de stilte, in het verlangen van mensen, in de geschiedenis van een volk, in het gelaat van verknechten. Ook in de liefde tussen man en vrouw. Meer zelfs, deze liefde is volgens de Bijbel een unieke vindplaats van God. Met hun hartstocht en toewijding staan geliefden op heilige grond. Hun leven wordt als een open venster op Gods liefde. Dit is helemaal geen detail in de Bijbel. Reeds op de eerste pagina van de Schrift wordt het gezegd: in de aantrekking en de liefde tussen man en vrouw is de mens 'beeld van God' (Gen 1,26-27). Daar laat God zich vermoeden als nergens anders. Daar vinden mensen de ander, zichzelf én God. Hun verbondenheid spreekt van Gods verbondenheid met ons. Hun liefde spreekt van Gods liefde voor de mensen. Het moet ons dan ook niet verwonderen dat heel wat bijbelsteksten, zoals we daarnet zagen, over Gods liefde spreken als over de liefde tussen een man en een vrouw.

2.4. OPDRACHT met opdracht 2 : Beelden spreken

Materiaal: DVD 'Samen door het leven' deel III (min.50'.52 -> einde)

Elke deelnemer krijgt nu een werkblad met enkele korte tekstjes die beeldrijk verwoorden dat doorheen de huwelijksliefde God spreekt. Ieder leest de tekstjes en beantwoordt de vragen.

Na enkele minuten stilte worden de antwoorden per koppel uitgewisseld en besproken.

Wie wil, kan daarna nog iets inbrengen in groep.

2.5 mogelijke duiding

De begeleider kan nu nog iets meer duiden waarom in een huwelijksviering uit de Bijbel wordt gelezen :

Ongetwijfeld hebben sommigen onder jullie zich al afgevraagd: 'Moet er in onze huwelijksviering nu werkelijk uit de Bijbel worden gelezen? Waarom deze oude teksten? Waarom mensen hiermee lastigvallen? Er zijn toch voldoende actuele teksten die veel toegankelijker zijn en meer aanspreken.' Een begrijpelijke reactie. Wie even zoekt, vindt al snel hedendaagse pareltjes van teksten die de partnerliefde bezingen. Maar zoals gezegd: in een kerkelijke viering willen mensen vooral ook luisteren naar wat God te zeggen heeft. Daarom lezen ze uit de Bijbel, niet als een levensvreemd woord, maar als een liefdesbrief die God hier en nu tot ons richt. En deze brief, zo blijkt nu, heeft alles te maken met jullie huwelijk. Zoals God doorheen de Bijbel tot ons spreekt en zijn liefde

aan ons kenbaar maakt, spreekt God ook doorheen de liefde van trouwers en gehuwden tot de mensen. Ook daar maakt Hij zijn liefde kenbaar. Iemand zei het zo: 'Er steekt een Bijbel in het huwelijk. Het huwelijk en de Bijbel gaan over hetzelfde.' Vandaar dat er tijdens jullie huwelijksviering uit de Bijbel zal worden gelezen. Enerzijds wil de Bijbel de diepe betekenis van jullie huwelijksluiting laten oplichten. Hij wil de ogen openen voor Gods liefdevolle aanwezigheid op dit bijzondere uur. Anderzijds is jullie huwelijksluiting een uitgelezen moment om Gods Woord te beluisteren. Op een unieke manier komen mensen er open voor Gods boodschap van liefde.

2.6. OPDRACHT: Lezen in Gods brief

De concrete invulling van dit luikje is afhankelijk van de beschikbare tijd.

Materiaal:

Een bundeltje met teksten voor zowel eerste lezing als voor evangelie.

Een waaier van teksten is te vinden in: Ilse Cornu, 'Gezocht: liefdesrelatie met toekomst,' p. 131-135.

Bij weinig tijd (huwelijksvoorbereiding op één avond), kan een begeleider de koppels uitnodigen om thuis de lezingen voor hun huwelijksviering te kiezen. De twee mensen ontvangen een bundeltje teksten: voor de eerste lezing en voor de evangelielezing. (In sommige dekenaten wordt aan koppels een selectie van teksten aangereikt t.b.v. hun huwelijksviering. Dit komt uiteraard op hetzelfde neer.)

De uitnodiging kan als volgt worden geformuleerd:

Veel koppels kiezen zelf de bijbellezingen voor hun huwelijksviering. Ik wil jullie uitnodigen om dat ook te doen. Zo zullen jullie zich tijdens de woorddienst in jullie huwelijksviering ongetwijfeld meer aangesproken voelen. Bovendien is dit ook een goede aanzet voor de verdere voorbereiding van jullie huwelijksviering. Jullie kunnen de thematiek van de bijbelteksten in de rest van de viering verder aan bod laten komen. Op die manier steekt er een mooie draad in het geheel.

Je begint met de teksten die je zonet ontving, eens rustig te lezen. Je kan ze lezen als een liefdesbrief van God. Door welke tekst word jij dan het meeste aangesproken? Wat spreekt jou in het bijzonder aan? Wissel dit uit met je partner en probeer tot een gezamenlijke keuze te komen.

Je merkt dat er twee reeksen teksten zijn. In een woorddienst worden altijd twee bijbelteksten gelezen. De eerste reeks teksten zijn bedoeld voor een eerste lezing en de tweede reeks teksten zijn evangelielezingen."

Eventueel kan hierna een begeleider een zelf gekozen bijbeltekst uit de lijst voorlezen. Hij of zij kan bij wijze van bezinnende afronding kort aangeven hoe hij of zij zich door deze tekst persoonlijk weet aangesproken, hoe hij of zij deze tekst leest als een liefdesbrief van God.

2.7. OPDRACHT: Zo wil ik van je blijven houden.

Materiaal: briefpapier en omslagen

Opdracht: Geef aan elke deelnemer een mooi blad briefpapier en een briefomslag.

Vraag aan elk persoonlijk om een liefdesbrief te schrijven voor de geliefde, zoals 'God naar zijn volk schrijft' (zie hierboven).

Geef daarvoor een kwartiertje tijd.

Vraag daarna om de brief niet te lezen aan de ander, maar om hem in de briefomslag te stoppen en dicht te plakken.

Schrijf daarop 'Niet openen voor ...' (met de huwelijksdatum maar 5 of 10 jaar later).

Vraag deze brief te plakken in het fotoboek of ergens te leggen. Maak de afspraak die avond binnen 5 (10) jaar vrij te houden om elkaar die brief te lezen.

Stap 3: Kiezen met God voor de liefde als man en vrouw

Doelstellingen:

- de deelnemers verkennen de huwelijksritus waarin ze hun keuze voor elkaar bevestigen
- de deelnemers ontdekken de diepe rijkdom van de huwelijksbelofte
- de deelnemers ontdekken dat hun belofte aan elkaar kadert binnen een viering waarin voortdurend Gods belofte doorklinkt

3.1. mogelijke inleiding

Volgende ideeën kunnen als inleiding gebruikt worden:

Voor elkaar kiezen is geen vrijblijvende beslissing. Vandaar dat er aan het begin van de huwelijksritus enkele indringende vragen worden gesteld. In die vragen klinkt een hoog gegrepen ideaal door, waarop je eigenlijk maar met 'ja' kan antwoorden als je gelooft dat het niet enkel van jullie als koppel afhangt. Ook God engageert zich immers in jullie huwelijk, Hij stelt zich als het ware garant voor jullie huwelijkstrouw. Jullie ja-woord is dus eigenlijk een antwoord op wat in de woorddienst te beluisteren viel, namelijk dat God liefde is. Voor die Liefde kiezen jullie door elkaar trouw te beloven en als teken hiervan elkaars ring aan te nemen.

Materiaal: een stukje uit de DVD 'Samen door het leven' begin deel II (19.19) tot minuut 36.26 (het geven van de ringen)

3.2. OPDRACHT met bijlage 3: De drie vragen.

Materiaal: info bij stap 3 (deze brochure p. 26) of boek 'Samen door het leven' p.46-48. Alternatief: bij de tweede en derde vraag kan ook gebruik gemaakt worden van de doe-tips in Ilse Cornu, "Gezocht: liefdesrelatie met toekomst" p. 106-107.

De koppels duiden bij elke vraag één of meerdere begrippen aan en wisselen hierover onderling uit. Wie wil kan vervolgens het waarom van hun keuze toelichten. Bij die bespreking kan gebruik gemaakt worden van bijgevoegde achtergrondteksten bij

elke vraag De infoteksten kunnen ook aan de koppels gegeven worden.

3.3. OPDRACHT met bijlage 4: De huwelijksbelofte

De koppels formuleren in eigen woorden hun huwelijksbelofte en spreken die voor elkaar uit (voorbeeld: “Ik wil voor je zorgen, ik zal je blijven waarderen, bij mij kan je steeds terecht, ik zal je blijven aanvaarden, ook met je tekorten, ik zal naast jou staan in het leven, hoe je verder ook mag evolueren; ik zal je ook vergeving schenken voor mogelijke tekorten; ja, steeds zal ik voor jou kiezen.”).

Vervolgens beantwoorden ze de vragen bij 2 en 3.

Bij wijze van toetsing kan de begeleider informeren naar het onvoorwaardelijke karakter van hun belofte. Wellicht wordt best ook nog eens gezegd dat de eigen verwoording niet bedoeld is voor in de huwelijksviering.

3.4. OPDRACHT met bijlage 5: Trouw –en als werkwoord

Geef (of leen) aan elk koppel het boek ‘Samen door het leven’. Vraag eens om de fotobladzijden te bekijken (p.30-40) en de bijbehorende teksten samen te lezen.

Laat de koppels daar rustig de tijd voor nemen.

Daarna kan het opdrachtenblad (bijlage 8 gegeven worden)

3.5. mogelijke duiding

Volgende tekst kan als duiding gebruikt worden:

Door jullie instemming met de vragen en door de trouwbelofte aan elkaar kan de kerkgemeenschap jullie beschouwen als gehuwden. De voorganger neemt daarbij alle aanwezigen (gesymboliseerd door wie jullie daarvoor hebben aangeduid!) tot getuigen van deze ‘heilige verbintenis’, en hij verklaart het gesloten huwelijk onverbreekbaar. Ter bevestiging vindt dan de uitwisseling van de ringen plaats. Dit is een teken naar elkaar, maar ook naar de gemeenschap. Het verwijst naar een betekenisvolle en vruchtbare relatie, maar ook naar het institutionele karakter van het huwelijk. Hierdoor immers is onmiddellijk voor iedereen duidelijk dat jullie getrouwd zijn. Het engagement van God, zoals verwoord in de laatste opdracht, wordt in de liturgie duidelijk bij de huwelijkszegen, uitgesproken door de voorganger, maar ook bij het aansteken van de huwelijkskaars, in de voorbeden en bij de toewijding aan Maria. Al deze rituelen plaatsen jullie liefde onder Gods hoede, of beter nog: in zijn Liefde. Jullie gaan samen verder op het liefdespad, en God gaat mee.

3.6. OPDRACHT: liefde met een andere diepte

Doelstelling: De koppels een middel aanreiken om in hun relatie het evangelie tot leven te laten komen.

Mogelijke duiding:

'Daarenboven gelooft de Kerk dat dit avontuur van de liefde een avontuur met God is.' Deze koppels beginnen een nieuw avontuur. Door voor het kerkelijk huwelijk te kiezen, kiezen ze nu samen ook een avontuur met God. Laten we hun de middelen aanreiken opdat het echt een begin zou zijn van een relatie, niet alleen met elkaar, maar ook met God.

Naast en onafhankelijk van de georganiseerde huwelijksvoorbereiding kan volgende werkwijze toegepast worden.

Mogelijk materiaal : kijk op de DVD 'Samen door het leven', deel III helemaal of stukje (min.43'00->47.45).

Verloop:

1. Geef aan de twee mensen, elk afzonderlijk, een evangelietekst mee tot verdieping. Dat kan op het einde van een avond zijn: elk krijgt een individuele omslag. Dat kan in een 5 minuten persoonlijk gesprek zijn (eventueel bespreek ze).
2. Maak een afspraak om deze tekst gedurende een week elke morgen en avond eens herlezen en ze gedurende de dag echt proberen te beleven.
3. Eventueel suggereren om daar rond een dagboekje bij te houden.
4. Na een week krijgen ze afzonderlijk van je een telefoontje (op voorhand afgesproken uur) en je spreekt met hen over hun ervaringen met die tekst (dingen die niet duidelijk zijn). Vragen als : Hoeveel keer per dag of waar heb je eraan gedacht?
Hoe beleefde je het op je werk?
Hoe beleefde je het met je verloofde?
Hoe beleefde je het met je schoonfamilie?
5. Kies samen een bepaald aspect uit de tekst dat nu speciaal beleefd wordt voor de volgende week.
6. Geef eventueel een nieuwe tekst.
7. Na 14 dagen kom je (kort) opnieuw samen met het koppel en vertelt men aan elkaar wat de tekst heeft doen veranderen in je leven.

Deze afspraak kan men een paar keer herhalen.

PS. Het kan nuttig/wenselijk zijn dat de begeleiding in deze 'opdracht' door een andere parochiaan wordt opgenomen. Het kan voor iemand (bijvoorbeeld die thuis niet weg kan) een specifieke opdracht worden.

III Opgenomen in de kerkgemeenschap

Het is goed voor ogen te houden dat we in deze pastorale opdracht voor ogen houden dat we een onderdeel mogen zijn van de algemene pastoraal. En dat christenen pas echt kunnen groeien in een gemeenschap. Daarom zal het belangrijk zijn de huwendende christenen bewust te laten worden van de waarde van deze gemeenschap, en hoe ze er tegelijk bouwsteen van worden. In die zin is het gezin dat ze stichten ook tegelijk een nieuwe hoeksteen, die deze levende gemeenschap mee opbouwt.

A. Verwerking rond: ‘Opgenomen worden in de geloofsgemeenschap’

Huwelijkskandidaten zetten een belangrijke stap in de lokale kerkgemeenschap. Hoe middelen vinden om ze ook echt in de gemeenschap te laten ‘thuiskomen’?

Opdracht geven om in de maanden voor hun huwelijk 1 keer per maand samen een kleine opdracht te vervullen, bijvoorbeeld in de weekendliturgie:

- vragen om de eerste lezing te doen
- vragen om zelf een voorbede te maken en mee de voorbeden te lezen.
- vragen om eens de omhaling te doen
- vragen om eens naar voor te komen en met de priester het Onze Vader te bidden.

Op deze momenten aan de parochianen vertellen dat deze mensen zich voorbereiden op het huwelijk.

B. De waarde van het sacrament leren verwoorden.

Tijdens de huwelijksvoorbereiding kan men vragen dat het echtpaar 3 maanden na hun huwelijk eens over hun huwelijk komt vertellen bij de vormelingen, eventueel met enkele foto's van hun huwelijksviering.

IV. Bijlagen

Bijlage 1: EEN LIEFDESBRIEF VAN GOD

Hieronder vind je enkele Schriftteksten. Lees de teksten in stilte en beantwoord vervolgens de bijhorende vragen.

*“Kan een vrouw haar zuigeling vergeten,
of harteloos zijn tegen het kind dat zij droeg?
Zelfs al zou zij het vergeten,
ik vergeet je nooit!
Ik heb je in mijn handpalm gegrift.”
(Jes 49, 15-16a)*

*“Ik zal je voorgoed tot mijn vrouw maken,
ik zal je hecht aan mij verbinden,
door liefde en ontferming.
Mijn vrouw zal je zijn,
want ik beloof je trouw,
en jij zult de Heer toegewijd zijn.”
(Hos 2, 21-22)*

*“Ik kwam voorbij en zag dat je rijp was voor de liefde,
ik spreidde mijn mantel over je uit om je naaktheid te bedekken.
Ik zwoer je trouw, ik sloot een verbond met je
– spreekt God, de Heer – en je werd de mijne.”
(Ez 16, 8)*

*“Wees niet bang, want Ik zal je vrijkopen,
Ik heb je bij je naam geroepen: je bent van mij!
Moet je door het water gaan – ik ben bij je;
of door rivieren – je wordt niet meegesleurd.
Moet je door het vuur gaan – het zal je niet verteren,
de vlammen zullen je niet verschroeien.
Want ik, de Heer, ben je God,
de Heilige van Israël, je redder;
Voor jou geef ik Egypte als losgeld,
Nubië en Seba ruil ik in tegen jou.
Jij ben zo kostbaar in mijn ogen,
zo waardevol, en ik houd zo veel van je.”
(Jes 43, 1-4)*

Wat zijn jouw spontane reacties bij deze teksten?

Zijn er teksten die aansluiten bij de manier waarop je over God denkt? Zijn er teksten die ver staan van de manier waarop je over God denkt?

Bijlage 2: BEELDEN SPREKEN

Het is niet zo eenvoudig de diepe, bijbelse betekenis van de huwelijksliefde te verwoorden. Daarom zoeken mensen naar sprekende beelden: heilige grond, venster op God. Hieronder vind je nog meer van deze beeldende beschrijvingen. Wil je deze even rustig lezen en vervolgens stilstaan bij de vragen?

*“Je krijgt iets in handen dat je wilt houden voor altijd, dat je **samen verder doet springen** dan je normaal menselijk zou kunnen.”*

*“Huwelijksliefde is een bevoorrechte vindplaats van God. In een openbloeiende liefde weerklinkt een **echo van Zijn liefde.**”*

*“Je komt het **geheim van de liefde** op het spoor wanneer je voor mekaar blijft kiezen en elkaar blijft aanvaarden zoals je bent, in je sterkte én je zwakte, door tegenslagen en ontgoochelingen heen.”*

*“Omdat het huwelijk een ontmoetingsplaats tussen Gods liefde en de mens is, wordt liefde **doorgeefluik en beeld van Gods liefde.**”*

*“In hun liefde staan man en vrouw op **‘heilige grond’.**”*

*“Trouw kan je vergelijken met een soort **vlecht met drie touwen** waarin man, vrouw en God in elkaar verstrengeld zijn en het leven vormen.”*

*“God is als **bron en horizon** van onze verbintenis.”*

*“God heeft een **plan met ons**, en dat plan is om met ons twee samen door het leven te gaan. Het is een roeping voor altijd, in goede en kwade dagen.”*

*“Bij het sacrament van het huwelijk **zwem je met z'n tweeën in de stil-zingende oceaan van Gods liefde.**”*

*“Als je je als man en vrouw voor een leven lang aan elkaar belooft, elkaar elke dag wil liefhebben en waarderen en je geluk met kinderen en vele anderen wil delen”, is dit als **‘een gegarandeerd zonovergoten plek’.**”*

*“God wil dat jullie hartstocht, vriendschap en onvoorwaardelijke inzet, door een levenslange belofte aan elkaar gesmeed, **stukjes hemel op aarde** worden.”*

Welk beeld(en) spreekt(spreken) jou aan? Waarom?

Ken je zelf nog andere beelden? Of misschien kun je wel een beeld bedenken?

Heb je zelf al de ervaring gehad dat jullie relatie is als een echo van Gods liefde of als een touw met drie vlechten, een zonovergoten plek, een stukje hemel op aarde ... ?

Bronvermelding

In 'Samen door het leven':

*"Je krijgt iets in handen dat je wilt houden voor altijd, dat je **samen verder springt** dan je menselijk kunt."* (Alfons Vansteenwegen p. 14)

*"Huwelijksliefde is een bevoorrechte vindplaats van God. In een openbloeiende liefde weerklinkt een **echo van Zijn liefde.**"* (Sophie Veulemans p. 25)

*"Je komt het **geheim van de liefde** op het spoor wanneer je voor mekaar blijft kiezen en elkaar blijft aanvaarden zoals je bent, in je sterkte én je zwakte, door tegenslagen en ontgoochelingen heen."* (Sophie Veulemans p. 25)

*"Omdat het huwelijk een ontmoetingsplaats tussen Gods liefde en de mens is, wordt liefde **doorgeefluik en beeld van Gods liefde.**"* (Sophie Veulemans p. 25)

*"In hun liefde staan man en vrouw op '**heilige grond**'."* (Mgr. Patrick Hoogmartens p. 55)

*"Trouw kan je vergelijken met een soort **vlecht met drie touwen** waarin man, vrouw en God in elkaar verstrengeld zijn en het leven vormen."* (Jean Philippe Luyckx p. 59)

*"God is als **bron en horizon van onze verbintenis.**"* (Jean Philippe Luyckx p. 59)
*"**God heeft een plan met ons**, en dat plan is om met ons twee samen door het leven te gaan. Het is een roeping voor altijd, in goede en kwade dagen."* (Chris Dumont p. 60)

In 'Gezocht: liefdesrelatie met toekomst', Ilse Cornu, p.121:

*"Bij het sacrament van het huwelijk **zwem je met z'n tweeën in de stil-zingende oceaan van Gods liefde.**"*

*"Als je je als man en vrouw voor een leven lang aan elkaar belooft, elkaar elke dag wil liefhebben en waarderen en je geluk met kinderen en vele anderen wil delen", is dit als '**een gegarandeerd zonovergoten plek.**'*

*"God wil dat jullie hartstocht, vriendschap en onvoorwaardelijke inzet, door een levenslange belofte aan elkaar gesmeed, **stukjes hemel op aarde** worden."*

Bijlage 3: DE DRIE VRAGEN

Hieronder staan de drie vragen die jullie bij de huwelijksluiting gesteld zullen worden. Bij elke vraag staan enkele woorden die een bepaald gevoel beschrijven. Omcirkel telkens één of meer woorden die het best passen bij hoe de betreffende vraag op jou overkomt. Wissel vervolgens uit met je partner.

1. "Zijn jullie, als vrije mensen, met de volle instemming van uw hart naar hier gekomen om met elkaar te trouwen?"

Ik vind deze vraag...	Jij vindt deze vraag

bemoedigend - beangstigend - opbeurend - vermoeiend - mooi - lastig – bevrijdend -uitdagend

2."Zijn jullie bereid als gehuwden elkaar lief te hebben en te waarderen al de dagen van uw leven?"

Ik vind deze vraag...	Jij vindt deze vraag

bemoedigend - beangstigend - uitnodigend - bemoeizuchtig - mooi - lastig – bevragend - uitdagend

3."Zijn jullie bereid kinderen als geschenk uit Gods hand te aanvaarden, ze in jullie liefde te laten delen en ze op te voeden in de geest van Christus en zijn Kerk?"

Ik vind deze vraag...	Jij vindt deze vraag

bemoedigend - beangstigend - uitnodigend - vervelend - groots – lief - lastig – een hele opdracht

Bijlage 4: DE HUWELIJKSBELOFTE

“Ik wil je man/vrouw zijn en ik beloof je trouw te blijven in goede en kwade dagen, in armoede en rijkdom, in ziekte en gezondheid. Ik wil je liefhebben en waarderen, al de dagen van mijn leven.”

1. Hierboven staat de huwelijksbelofte, zoals je die tijdens de huwelijksluiting voor elkaar zult uitspreken. Schrijf hieronder nu eens met je eigen woorden wat je in de huwelijksbelofte wil zeggen. Wat beloof je in feite allemaal door je huwelijksbelofte?
2. Spreek deze ‘hertaalde’ huwelijksbelofte uit voor elkaar, terwijl jullie elkaar bij de hand houden. Welke gevoelens, gedachten komen bij je op bij het uitspreken en aanhoren van deze beloften? In hoeverre kan je deze belofte persoonlijk garanderen? In welke mate kan je er persoonlijk borg voor staan?
3. Bekijk even je antwoord op de laatste vraag. Ook God belooft iets als jullie trouwen. Hij sluit een verbond met jullie. Wil in onderstaande belofte jullie namen invullen en dan samen in stilte (alleen hoorbaar door jullie beiden) ze voor elkaar uitspreken:

**“N. en N., heb elkaar lief zoals Ik u heb liefgehad.
Wat er ook gebeurt, Ik sta achter jullie liefde.
Jullie namen staan in mijn handpalm geschreven.
Ook als je het moeilijk hebt, Ik, God, hou van jullie, onvoorwaardelijk.
Ik ben nooit ver weg, want denk eraan, wie liefheeft kent God.
Want God is liefde.”**

Wat voel je als jullie dat samen lezen?
Voegt dat iets toe aan jullie belofte?

Bijlage 5: Trouw-en als werkwoord

Bekijk en lees p. 34-40 in het boek ‘Samen door het leven’

- *Wat als jij dronken wordt van liefde en ik geen zin heb?*
Dan zou ik graag hebben dat je
- *Wat als jij grijs-moe wordt van de levensinzet en ik je fleurig wil?*
Dan zou ik graag willen dat je
- *Wat als ik vind dat jij langzaam wordt als een kevertje, maar ik vooruit wil en achter carrière aanhol?*
Dan zou ik graag hebben dat je
- *Wat als je naast me ligt, maar we geen woorden meer willen spreken?*
Dan zou ik graag hebben dat je

Bijlage 6: Beschrijving van de inhoud van de DVD 'Samen door het leven' met minutenmeter.

Parochiepastoraal Hasselt

Inhoudsweergave DVD 'Samen door het leven'

DVD	Inhoud	Samen door het leven: over relaties met toekomst		dec/08
Tijd	Thema	Inhoud	Wie/Wat	Verwijzing nr boek
20'	DEEL I	Relatiegroei		Verliefdheid wordt liefde
0.00	Inleiding	Hoe elkaar leerden kennen? Hoe ontstond de relatie?		
3.30	Titel	Samen door het leven. Gezocht: liefdesrelaties met toekomst		p.59, p.61, p.52
3.47	Wat is verliefdheid	*verrukkelijke gemoedstoestand *iets dat je overkomt	D.Verstraeten	p.5 p.12
4.25		*gevoelstoestand: veel met inbeelding te maken *men schakelt zichzelf een beetje uit *verliefdheid is nog niet echt een relatie *in verliefdheid kan je een kracht vinden		
5.41	Hoe komt de beslissing tot relatie?	'Ik ben getrouwd met mijn eerste lief'		p.26 eerste kolom
6.25	Wat verwachten jongeren van hun relatie?	Seksualisering maatschappij weerspiegelt niet wat jongeren eigenlijk willen. *Ekaar langzaam verkennen blijft voor de meesten prioritair. *Jongeren zijn nog steeds idealistisch in het opbouwen van hun relatie *Jongeren zijn behoudener dan hun ouders.	A. Hefels	p.20 p.21 p.20
8.15	Gedicht	Oase - Zoals mijn vingers'	W. Kusters	p.44
8.43	Wakker worden uit verliefdheidsroes	Na de verliefdheid? *de ander realistisch leren zien' *hier begint echte verliefdheid *neemt men genoeg tijd om dit soort verandering waar te nemen?	F.Verhoelst	p.12
9.15	Wat houdt mensen samen? Verschillende fasen	Van verliefdheid naar betrokkenheid *Ekaar willen veranderen. *Je kan niet veel aan de ander veranderen. *Door de liefde elkaar aanvaarden.	A. Van Steenwegen	p.12 p.12 p.13
11.05	Getuigenissen			
	Wat hebben jullie geleerd van elkaar?	*Ik ben gegroeid in het wegcijferen van mezelf. *Ik leer nu eerst wat nadenken. *Ik ben soepeler geworden. *Jij bent rustig.		
12.57	Verschillen bekijken?	Goed onderzoek toont dat het goed is op elkaar te gelijken.	A. Van Steenwegen	p.13

14.35	Getuigenis	*Groot geluk dat we hetzelfde beroep hebben.		p.26-27
14.58	2 vormen van communicatie	*Samen geloven was belangrijk *Spoken; niet verbale communicatie en het belang van beelden.	A. Van Steenwegen	p.8
17.00	Getuigenissen	*Zie ik in je daden wat jij zegt?		
18.02	Gedicht	*Ruimte voor het gesprek.		
18.43		*Kan je twee volle glazen in één glas gieten? Je bent zo mooi...		p.11
19.19	DEEL II	MAN EN VROUW SCHIEP HIJ HEN		p.40
19.36	Beelden	Huwelijksvoorbereiding Bergen op Zoom		Speciaal p.II-III
	Beelden, foto's	Graag voor de kerk trouwen		Speciaal p.IV-V
19.55	Getuigenissen	*Trouwen is de stempel op alles. *Ik geloof wel, zij niet. *Trouwden hoort erbij.	koppels	
		*Ik beleef er zelf veel plezier aan'.	verantwoordelijken	
23.37	Waardenlijstje			
24.11	Getuigenissen	*Je benoemt hier dingen *Je komt in een andere laag van je relatie terecht. *Het blijft voor velen moeilijk om over geloof te praten.		p.36-37
25.00	Sacrament ter sprake brengen			
26.22	Tekst Joh 4,10-12	Uitspreken is meer.		p.52
26.40	Huwelijksbelofte uitspreken	*Voor de kerk trouwen is een zegen *Engagement voor altijd		p.59
28.02	Getuigenissen	*Met geloof opgegroeid en toch bewust *Tonen aan de gemeenschap. *We vragen steun aan God.		p.59
28.09				p.59
28.45	Beelden huwelijksmis			
28.57	Betekenis van 'Trouw'	Trouw in zich vraagt om te kiezen voor één iemand zoals God trouw is	Mgr.P.Hoogmartens	p.56 onderaan
30.17	Trouw tot uiting brengen voor gemeenschap	*Genade *Verbaal en niet verbaal (viering)	A. van Steenwegen	
31.30	Getuigenissen	Sacrament van het huwelijk *Huwelijksbelofte uitspreken *Ja, ik wil' als inzet. *Ik wil voor altijd' als levenslange opdracht		p.26-27
33.18			Vic.L.M.van Ulden	p.46, p.42
34.30	Getuigenis			
36.07	De ringen: beelden	*Bidden om trouw	Vic.L.M.van Ulden	

36.52	Beelden huwelijksmis+getuigen	*Duiding ondertekening		
38.07	Getuigenis	*Verbondenheid gemeenschap		p.60
		*Onze Vader		
		*Vredeskus		
39.14	Bijbeltekst	1 Kor 13,4-7		p.38-39
39.41	2 belangrijke dingen meegeven	* 1.elkaar leren vergeven	Mgr.P.Hoogmartens	
		* 2.vertrouwen in de weg van het huwelijk		
40.32	Beelden	* Gemeunie		
40.52	Getuigenissen	Een verbond elke dag vernieuwd.		
		Ja-woord als band, gave en plicht		
41.45	Wonder van het Christelijk huwelijk	Liefde als aanvoelen en verlangingen om er voor elkaar te zijn zoals God er is.	Mgr.P.Hoogmartens	
42.36	Beelden en muziek huwelijksmars.			
43.00	DEEL 3	SAMEN EEN LEVEN LANG		
43.30	Getuigenis	Een blijvende verbintenis die je aangaat		p.26
44.39	Geven doet deugd	Geven tegenover consumisme	A. Van Steenwegen	p.14
45.25	Sexualiteit als gave	Waarom sexualiteit binnen huwelijk kan gedijen	Mgr.Hoogmartens	p.56-57
46.07	Getuigenis	1 totale gave en kwetsbaarheid.		p.61,62
47.48		*Kinderen als geschenk ontvangen		p.53 - p.47
		*Vruchtbaarheid als geschenk en opgave.		p.62; XII,XIV,XV
49.45	Fasen in een relatie.	Psychologische fasen van een relatie	A. Heffels	
50.52		*Verstand als gave	Mic.L.M.van Ulden	p.46
		*Leven in perspectief van een levensloop.	D.Verstraeten	p.13
		*Belang van moeilijke momenten	A. Van Steenwegen	p.13
		Relatie als project in de tijd.		
		*Sament blijven omwille van de kinderen?		p.13
55.36	Getuigenis	*Vergewingsgezind zijn		
56.22	Belang van religie	*Achtergrondsliefde die je in staat stelt dat je kan vergeven.	A. Van Steenwegen	
57.38		*Opnieuw kunnen beginnen		
		Geloof als extra dimensie.	Mgr Hoogmartens	p.56
	Getuigenissen: geloof in de relatie	*Driehoeksverhouding		p.61-62
		*God is liefde als energie tot engagement		p.53
		*God ervaren ook als alles goed gaat.		
1.01.55	Verschillende fasen	Elkaar aanvaren: nu weet ik echt wie je bent	A. Van Steenwegen	
		*Intimiteit wordt groter.	A. Heffels	
	Getuigenissen	* 'Hij is mijn beste vriend		p.26
		*'Dag en nacht bezig zijn met: Hoe kan ik de ander gelukkig maken?'		
	Einde			

V. Verdieping

Info bij stap 2: De bijbel in het huwelijk

Het huwelijk en de bijbel

De titel boven dit artikel is geen vergissing, al is het verderop wel de bedoeling het te hebben over het huwelijk in de bijbel. Wanneer we echter nagaan wat zoal over het huwelijk wordt gezegd in de bijbel, blijkt dat eigenlijk het huwelijk en de bijbel over het zelfde gaan, dat in zekere zin de hele bijbel over het huwelijk gaat. Er schuilt een bijbel in het huwelijk, omdat het menselijke huwelijk, als icoon van de liefde, meteen God openbaart! Het jodendom heeft het gemakkelijker met een dergelijke straffe uitspraak dan de christelijke (en vooral de katholieke) traditie, die wellicht toch wat eenzijdig aandacht heeft gehad voor Jezus' ongehuwd zijn. Om ons dan enigszins op de adembenemende, bijbelse hoogte van het huwelijk te begeven, twee illustraties. Enige tijd geleden zag ik op televisie een documentaire over de chassidim, die zowat de meest strikte interpretatie van het jodendom aanhangen. Ergens in de uitzending sprak een chassidische joodse deze gevleugelde woorden : "Het huwelijk is een instituut, heiliger dan de Torah." We moeten ons goed realiseren wat dat betekent. De Torah of Wet vormt reeds binnen de joodse heilige Schrift het hoogste openbarende spreken van de Heer. Welnu, het menselijke instituut van het huwelijk (er is zelfs geen sacrament voor nodig) is heiliger, dat wil zeggen meer "van God", een hogere vorm van openbaring van de Ander, dan die Torah.

Ik wilde dadelijk uit mijn fauteuil opspringen en deze vrouw een kus geven, maar dat is helaas verboden in het chassidische jodendom ...

En een tweede illustratie gaat over de vrome en rechtschape jood bij uitstek: Job. Hem mag de Satan op de proef stellen, door hem alles te ontnemen wat het Job zo gemakkelijk maakte de Heer trouw te zijn – want Job was behalve een rechtvaardige ook "de aanzienlijkste man van het Oosten" (Job 1,3). Alleen "Job zelf" of verder "zijn leven" mag Satan van de Heer niet aanraken (Job 1,12;2,6). Het belet Satan niet zijn job grondig aan te pakken. Job verliest in een reeks legendarische jobstijdingen zijn runderen, ezels, schapen, gieten en kamelen. Hij verliest zijn knechten, slaven en slavinnen, zelfs al zijn kinderen. Vervolgens wordt hij ook nog "van voet-zool tot kruin met kwaadaardige zweren overdekt" (Job 2,7). Maar zijn vrouw verliest Job niet! Volgens specialisten zijn hierover in het jodendom vele boeken vol geschreven. Jobs vrouw hoort blijkbaar bij zijn "zelf" en zijn "leven". Vooruitlopend op het vervolg wil ik al stellen: God laat satan niet ingaan tegen Gods eigen Verbond waarin Hij zichzelf helemaal geeft en dus nooit meer terugtrekt. Zo een verbond kan ook Satan niet teniet doen. Het huwelijk is niet *zoals* het verbond, het *is* een verbond, in de schepping, dat meteen beeld is van het Verbond tussen God en de schepping. (...)

Genesis 1: Het huwelijk is evenbeeld van God

(...) Genesis 1 zegt wat het huwelijk is: evenbeeld van God. Zo staat het er: God schiep de mens, man en vrouw, als zijn evenbeeld. De betekenis die God geeft aan het huwelijk, luidt dus: evenbeeld van God. (...)

Er kan niet genoeg benadrukt worden dat het precies als man en vrouw is dat de mens Gods evenbeeld is: niet als vrouw alleen, vooral ook niet als man alleen ...

Schepping betekent dat God zich een “tegenover” creëert waarmee Hij zich in liefde wil verenigen. De structuur van de liefde is de ontmoeting met de ander, de wederzijdse zelfgave, de verbondenheid die wij verbond noemen. Welnu, van deze wederzijdse zelfgave tussen God en de mens is het aan elkaar gegeven mensenkoppel het evenbeeld in de schepping. De mens als uitstaand naar zijn liefdespartner is het beeld van God als degene die liefheeft en dus uitstaat naar de ander dan zichzelf. (...) Het huwelijk voltooit dan ook de schepping als beeld van God op de zesde dag. Door de Griekse kerkvaders wordt het ook wel gewoon telos genoemd: het doel, the end, la fin. In het huwelijk wordt de schepping op de hoogste, op volkomen wijze datgene waartoe ze moest uitgroeien: beeld van God. In zijn evenbeeld vindt God zijn liefdespartner tegenover zichzelf. Het mensenkoppel stelt als beeld van de Liefde God reëel aanwezig, en verenigt Hem zo met zijn Schepping, en schenkt God meteen ook het tegenover waarmee Hij zich wil verenigen op de twee-ene wijze van de Liefde. Aan het einde van die zesde dag zag God dan ook niet gewoon dat het *tov* of goed was wat hij had gemaakt, maar dat alles wat hij had gemaakt *tov tov* of zeer goed was! (...)

(Uit: Stijn Van den Bossche, *De bijbel in het huwelijk*, in: *Rondom Gezin* 2(2005)26, p. 66-77, 66-70)

Info bij stap 3: De drie vragen

1. "Zijn jullie, als vrije mensen, met de volle instemming van uw hart naar hier gekomen om met elkaar te trouwen?"

“als vrije mensen”:

“Bedoeling van deze vraag is je onbewuste en misschien onbedoelde motivatie om een relatie aan te gaan en te trouwen naar boven te halen. Zo kan je een vrije, blijde keuze maken. Een echte keuze is een prachtig teken van volwassenheid en verantwoordelijkheid. Tenminste als deze gedragen wordt door een ‘goede kern’. Weet je min of meer waaraan je begint en met wie je buitenstapt als je straks je trouwbelofte zult uitspreken?” (Ilse Cornu, *Gezocht: liefdesrelatie met toekomst*, p. 101)

“Zo moeten ze allebei voldoende zichzelf kennen, weten dat ze echt willen huwen, het hele leven en concrete bestaan willen delen met een ander, en wel met deze bepaalde andere. M.a.w. ze moeten van zichzelf weten: ik ben geroepen om te trouwen, en ik zie dat zitten met deze jongen of dit meisje. Ze moeten ook de andere voldoende kennen. Natuurlijk kent men die andere nooit gans. En het zal steeds een opgave blijven de andere in zijn/haar anders-zijn te aanvaarden. Maar door een goede verloving kan men toch de andere voor het voornaamste kennen, zodat er later in het huwelijk niet plots van die heel grote zwarte vlekken opdagen die men tevoren nooit gezien of vermoed heeft.” (uit: Info bij *Trouwen is dag aan dag. Menu voor een avond huwelijksvoorbereiding*, p. 13)

“Ik meen nu dat er heel wat jonge mensen trouwen bij wie niet alle voorwaarden vervuld zijn. Ze beloven wel trouw te blijven en menen dit ook op dat ogenblik, al is het wel eens met een zekere aarzeling. Sommigen zijn niet standvastig van karak-

ter, ook niet inzake verliefdheid. En soms zijn ze er zich niet voldoende van bewust op het ogenblik dat ze trouwen. Soms kennen ze ook hun partner niet echt: het is niet door lichamelijke omgang dat men de echte persoon van de andere leert kennen. Door echte dialoog, d.w.z. door te luisteren naar mekaar, in de verschillende omstandigheden van het leven en door zichzelf aan de andere te laten kennen door de eigen gevoelens uit te spreken, daardoor vooral leren ze mekaar kennen. Ook door mekaar te zien leven binnen de context van het eigen gezin. Maar ook dit gebeurt niet steeds. Sommigen liggen trouwens in conflict met hun ouders en trouwen (onbewust) om thuis weg te zijn.” (uit: Info bij *Trouwen is dag aan dag. Menu voor een avond huwelijksvoorbereiding*, p. 14)

“Soms worden trouwplannen al te vlug ingegeven door de schrik alleen te zullen blijven, zonder partner. Heftige emoties van een plotse verliefdheid vormen geen serene kader om tot een huwelijk te beslissen. Er is heel wat helderheid van geest nodig om niet de slaaf te zijn van momentane indrukken.” (*Huwen in de kerk*, p. 12)

“De kerkgemeenschap...vraagt dat (de huwendes) voldoende inzicht zouden hebben in de fundamentele eigenschappen van het verbond dat ze willen sluiten...Van mensen die kerkelijk willen huwen, vraagt ze ook een minimum aan geloof....De kerk vraagt van de huwendes dat ze zich kunnen herkennen in de visie van de christengemeenschap op het huwelijk.” (*Huwen in de kerk*, p. 27-28)

“Het huwelijk is voor christenen om te beginnen een diep gewortelde vrije beslissing. Ze kiezen in volle vrijheid voor elkaar. En daarom overstijgen ze de relatie als een enkel ‘zich goed voelen bij elkaar’. (...) De huwelijksbelofte is het vrije uitspreken van een radicaal engagement tussen man en vrouw, met de betekenis van exclusieve en levenslange trouw. (Liselotte Anckaert in *Samen door het leven*, p. 42)

“met de volle instemming van uw hart”:

“Verliefd zijn maakt je tot een beter mens. Ik vind dat zó belangrijk: open kunnen staan voor wat je krijgt, daarvan kunnen genieten en er dankbaar voor zijn, maakt je genereus.” (Danny Verstraeten in *Samen door het leven*, p. 8)

“Gelovig gehuwden beleven hun relatie als een onverdiend geschenk van een liefdevolle God. Hun schijnbaar toevallige ontmoeting duiden zij achteraf als iets wat blijkbaar ‘zo heeft moeten zijn’. Ze ontdekken dat hun partner hen is toevertrouwd en dat zij elkaar in dankbare overgave mogen liefhebben.” (Sophie Veulemans in *Samen door het leven*, p. 25)

“Ik vind het wel bijna als een wonder dat je zó jezelf kunt zijn en je zó een tweeenheid kunt voelen.” (Maria Martens in *Samen door het leven*, p. 45)

“Willen is een activiteit die weergeeft dat je alles wat in je is, inzet voor iets wat je wilt bereiken. Willen gaat ook gewoon door als het resultaat uitblijft of niet helemaal bereikt wordt. Trouwen is WILLEN. Dat is iets heel anders dan: Ja, ik hoop; ja, ik verwacht; ja, ik zal mijn best doen; ja, ik zal proberen.” (Leo van Ulden in *Samen door het leven*, p. 46)

“Door ons geloof groeide in onze relatie echt de wens om voor altijd met elkaar ver-

bonden te zijn, om samen oud te worden. We voelden onze relatie aan als een geschenk van Hierboven. Er zit iets meer achter!” (Katrien De Feyter in *Samen door het leven*, p. 52)

2. "Zijn jullie bereid als gehuwden elkaar lief te hebben en te waarderen al de dagen van uw leven?"

“Je moet je huwelijksrelatie net zo graag willen als een verdrinkende man naar lucht verlangt. Verplicht jezelf onvoorwaardelijk met je hart en je geest aan het doel dat je voor jezelf hebt gesteld. Als je overweegt om maar een beetje aan te rommelen, om het eens te proberen en te kijken wat er dan gebeurt, vergeet het dan maar. Zo werkt het niet. Je hele hart moet uitgaan naar je verlangen om voor elkaar de hemel op aarde te zijn. Dat inspireert je. Je voelt het enthousiasme en de passie die het in jou wekt en dat geeft je dan weer vertrouwen om je met elke vezel van je lichaam toe te wijden aan je belofte.” (Ilse Cornu, *Gezocht: liefdesrelatie met toekomst*, p. 105-106)

“Bovendien moeten ze elk door ervaring weten dat ze de tekorten van de andere kunnen aanvaarden, dat ze kunnen leven met de ‘gaten in de goedheid’ die er zijn bij de andere. Niet denken: ik verander hem/haar wel. Nee, ze dienen mekaar te kunnen aanvaarden zoals ze nu zijn. Ook zal men best een juist inzicht hebben in het concrete samenleven van gehuwden in de wereld van vandaag en nagaan of hun verwachtingen tegenover mekaar en tegenover het huwelijksleven wel realistisch zijn, en of ze in staat zijn de conflicten die er oprijzen op een goede wijze uit te praten.

Een ja-woord uitspreken is heel mooi, ja zelfs ontroerend. Maar het wordt steeds uitgesproken in een sfeer van warmte, van nabijheid. Het zal moeten beleefd worden ook als die sfeer niet zo warm meer is, ja zelfs als het kil wordt.” (uit: *Info bij Trouwen is dag aan dag. Menu voor een avond huwelijksvoorbereiding*, p. 13-14)

“De gewone man-vrouwrelatie is niet het sacrament van het huwelijk omdat het niet naar iets speciaals verwijst en de mensen niets speciaals laat zien. Om het huwelijk als sacrament te beleven, moeten we verder gaan dan het gewone. Moeten we werkelijk beseffen dat er iets speciaals aan onze liefde is, dat de mensen bewust maakt van Jezus die in ons handelt en door ons in de wereld. Dus zijn we niet geroepen om elkaar zomaar volgens onze eigen ideeën te beminnen, op de manier die ons toevallig aanstaat. Wij moeten elkaar beminnen zoals Hij ons heeft bemind, wat heel wat verder gaat dan alles waar we op eigen kracht toe zouden kunnen komen.” (Chuck Gallagher in *Trouwen kan je leren*, bewerkt door Hugo Roeffaers, p. 251-252)

“Trouw is een positieve opdracht om je partner als mens maximaal te promoveren en dit op vele terreinen. Trouw is dan ook wederzijds: je partner alle mogelijke kansen geven en gunnen om zich te ontplooiën en zelf dankbaar ingaan op alle kansen die je partner je biedt om jezelf te realiseren.” (*Huwen in de kerk*, p. 14)

“Gehuwde christenen kennen het geluk die goddelijke liefde en trouw present te stellen in onze wereld. Ze kiezen er voor zo trouw-als-God, zo goed-als-Jezus te zijn voor elkaar. Door die keuze verleggen ze een aantal grenzen. Ze beperken hun

liefde niet tot het domein van de natuurlijke sympathie. Ze leren volhouden in de liefde ook al kunnen ze niet direct op veel wederliefde rekenen.” (*Huwen in de kerk*, p. 29-30)

“De trouwbelofte is dan de vaste geheugensteun, die er steeds weer aan herinnert dat alles begonnen is bij een totale wederzijdse inzet. De trouwbelofte is een voortdurend ‘neen’ aan de vrijblijvendheid. Er is geen weg terug op de ingeslagen reisroute.” (*Kiezen voor het huwelijk*, p. 5)

“Huwen blijft altijd: leren omgaan met dat onherleidbaar verschil dat bron blijft van onmacht, pijn en ontgoocheling. Het beeld van de gedroomde partner, van het ideale huwelijk, ja zijn eigen zelfbeeld moet men kunnen loslaten. Alleen door dit soort realisme kan men van dag tot dag meer elkaars ‘uitverkorene’ worden.” (*Kiezen voor het huwelijk*, p. 8)

“In goede relaties mogen spanningen bezinken zodat man en vrouw elkaar opnieuw kunnen vinden nadat de storm is opgeklaard. Je leert elkaars kleine kantjes niet alleen te aanvaarden, maar zelfs lief te hebben. Langzaam geraak je emotioneel en seksueel op elkaar afgestemd.”

(Sophie Veulemans in *Samen door het leven*, p. 23)

“We kunnen bij elkaar thuiskomen, of onze rugzak nu vol donkere of vol plezierige ervaringen zit.” (Diane Verdoodt in *Samen door het leven*, p. 26)

“Misschien is het geheim dat je blijft zoeken naar hoe je de ander gelukkig kunt maken.” (Maria Martens in *Samen door het leven*, p. 45)

“Anders dan verliefdheid, gaat liefde door dik en dun. Liefde kan pijn doen en schrijnen. Maar zij overwint alles en kan, door ervaring gerijpt en daardoor winnend aan wijsheid, zelfs sterker worden. Beproefde trouw geeft een ongelooflijke draagkracht.” (Leo van Ulden in *Samen door het leven*, p. 47)

“...in het huwelijk plaats je allebei de ander net een trapje hoger dan jezelf, zoek je eerst het geluk van de ander.” (bisschop Patrick Hoogmartens in *Samen door het leven*, p. 56)

“Ik zie ons huwelijk vooral als een oproep om je partner te nemen zoals hij of zij is. Dat kan enkel als je een solide basis hebt voor je samenzijn. Dat zullen de mensen opmerken: waw, die komen al die moeilijke momenten samen door, terwijl dat toch niet vanzelfsprekend is.”

(Laurence Mairiaux in *Samen door het leven*, p. 59)

“We hebben geen geld tekort, maar tijd tekort. We moeten hoger mikken in de tijd die we vrij maken voor elkaar. Die zorg hebben we nu in concrete afspraken gegoten. Dat is ook een consequentie van ons ‘ja’ aan elkaar.” (Stijn De Smedt in *Samen door het leven*, p. 62)

3. "Zijn jullie bereid kinderen als geschenk uit Gods hand te aanvaarden, ze in jullie liefde te laten delen en ze op te voeden in de geest van Christus en zijn Kerk?"

„Ook de 3e vraag maakt ons de zeer radicale menselijke dimensie van het huwelijkssacrament duidelijk: God roept man en vrouw om elkaar te helpen zich als mens te ‘voltoeien’, ‘heel’ te maken. De openheid op kinderen in de relatie markeert een verdere stap in het groeiproces als mens. Als een jongen en een meisje elkaar ontdekken en stilaan een relatie beginnen uitbouwen, maken ze zich op een nieuwe manier los uit het gezin waar ze tot dan nog kind aan huis zijn. Ze beginnen te ‘verkeren’ in een nieuwe setting met elkaar. Ze beginnen (zoals men vroeger zegde) te ‘vrijen’, d.w.z. ze maken zich vrij van hun ouders, van het ouderlijk nest. Ze worden van een meisje en een jongen in een gezin, elkaars ‘jongen’ en ‘meisje’; ze maken zich vrij voor elkaar. Dikwijls zie je mensen dan open bloeien. In het huwelijk worden ze elkaars man en vrouw: een nieuwe dimensie in hun mens-zijn. Ze bestemmen zich voor elkaar; ze binden zich aan elkaar in vriendschap en liefde, tederheid en zorg. Dat ze anders en meer mens worden, wordt betekend in de nieuwe vorm van samenleven en samenzijn. Ze maken elkaar tot ‘man’ en ‘vrouw’. Ze kunnen elkaar nog laten groeien in mens-zijn als ze elkaar ook tot ‘moeder’ en ‘vader’ maken. Ook dan bloeien nieuwe dimensies van hun persoon open; ze vinden nog meer voltooiing. Ook hier zit een dimensie van vrijheid: ze maken zich vrij voor nieuw leven. Zo brengt de liefde mensen tot ‘heel’heid, tot meer menszijn, tot voltooiing. Dat ligt in Gods bedoeling: ze maken voor elkaar Zijn schepping in elkaar af. Zo maakt het huwelijk hen eigenlijk ook meer vrij voor God.” (Luk De Geest)

“De hele wereld kan er (...) iets aan hebben dat jullie met elkaar trouwen. Jullie worden geroepen om als gehuwden jullie ‘lamp niet onder de korenmaat te zetten’, maar om ‘licht op de berg en gist in het deeg’ te zijn. Jullie krijgen een zending mee: voortaan zijn jullie missionarissen van de liefde. Jullie krijgen de opdracht om jullie liefde niet alleen vruchtbaar te laten zijn voor jezelf, maar om jullie licht ook te laten stralen voor andere mensen. In de eerste plaats voor jullie kinderen, maar ook in professionele en vrijwillige engagementen, en overal waar jullie mensen ontmoeten.” (Ilse Cornu, *Gezocht: liefdesrelatie met toekomst*, p.114)

“Verder moet een sacrament tot stand brengen waarnaar het verwijst en wat het betekent. Het sacrament van het huwelijk betekent heel specifiek liefde. De eerste liefde die door het sacrament van het huwelijk tot stand wordt gebracht, is een kind. Deze liefde is zo sterk dat zij levenschenkend is. Maar het moet ook liefde teweeg brengen in de harten van anderen. Als een echtpaar werkelijk hun sacrament beleeft, scheidt de liefde die ze voor elkaar hebben, liefde tussen andere mensen. De speciale uitwerking van het sacrament van het huwelijk is dat mensen ertoe gebracht worden om open te zijn voor elkaar, communicatie met elkaar te hebben en naar elkaar te luisteren. Het huwelijk op deze manier beleven, is de kern van de boodschap van het evangelie beleven.” (Chuck Gallagher in *Trouwen kan je leren*, bewerkt door Hugo Roeffaers, p.251-252)

Zie verder in ‘Samen door het leven’ :

“(Het is) eerst en vooral aan de ouders om te bepalen welke de belangrijkste waarden en normen zijn die ze aan hun kinderen willen overdragen, of liever: wat zij hun kinderen willen voorleven. (...) Het allerbelangrijkste is dan ook dat mijn kinderen in mijn leven kunnen zien wat het betekent om dicht bij Hem te leven. Oftewel: God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf!” (André Rouvoet p. 15)

“Onze bezielde lichamelijke man en vrouw is daarom ‘veelzeggend’: ze

spreekt van God in moeder- en vaderschap, in vruchtbaarheid, in ontvangen en in geven.” (Joris Schröder p. 43)

“Zulke liefde is meer dan een optelsom van twee wezens. In het nieuwe leven, in het kind van beiden, ervaren ouders dat dit meisje of deze jongen geen kopie is van één van hen beiden, maar een oorspronkelijk en heel bijzonder wezen, een mens van God.” (Joris Schröder p. 44)

“De Schepping houdt niet op met de twee partners, God en mens, man en vrouw. Het verbond van “ja, ik wil” brengt iets voort, plant zich voort. De aarde brengt vruchten voort. De schoot die ontvangt, kan mensen voortbrengen. Zoals de wording van de wereld niet enkel een technisch verhaal is over hoe alles ontstaat, zo is de wording van een mens dat ook niet. Ook het komen van een kind ligt in dezelfde bedding als Gods scheppen van de wereld: een adem van liefde die levenwekkend over de potenties van bruid en bruidegom gaat.” (Leo van Ulden, p. 47)

“(Ons kindje) is een enorm geschenk. Voor ons was het niet vanzelfsprekend om vruchtbaar te zijn. Daarom voelen we een grote dankbaarheid voor ons kindje. Ze heeft ons dichter bij elkaar gebracht. Er is verwondering om dit kleine wezentje. Het is niet louter mensenwerk!”

(Katrien De Feyter, p. 53)

“Het mooie is dat vanuit de huwelijksband, door een liefdevolle seksualiteitsbeleving, mensen daadwerkelijk vruchtbaar kunnen zijn en dat nieuw leven kan ontstaan. Liefde voor elkaar en verlangen naar kinderen groeien vaak gelijktijdig. De openheid voor en de zorg om kinderen is in ieder geval een profetisch teken. Ouders zorgen vaak met grenzeloze liefde voor hun kinderen. Een kind is als het ware de ‘derde’ die inbreekt in de innige relatie tussen man en vrouw. Zij ontvangen het: we spreken dan ook van een kind ‘krijgen’. Maar een kind kiest zijn ouders niet. De relatie tussen ouders en kinderen is dus ook asymmetrisch. En ze is absoluut: ouders tonen in de zorg voor hun kinderen hoe onbaatzuchtig liefde kan zijn. Openheid voor kinderen hoort dus inderdaad onlosmakelijk bij het huwelijk, al zijn er ook koppels die geen kinderen kunnen krijgen. Hun huwelijk is daarom niet minder vruchtbaar. Hun liefde kan vruchtbaar zijn op andere wijzen. Maar men mag het kind niet principieel uitsluiten. Als een partner dat toch doet, heeft de andere het recht te stellen dat er geen sprake was van een echt huwelijk.” (bisschop Patrick Hoogmartens, p. 57)

“Die vruchtbaarheid in ons huwelijk heeft ons de kans gegeven om God ook op een andere manier te zien dan enkel Diegene die naast ons staat. Wij ervaren dat wij Hem mogen helpen in onze vruchtbaarheid en zo in dienst staan van Hem. Wij mogen meewerken aan de schepping. Niemand komt zomaar uit het niets, maar God gebruikt daar mensen voor. Wij hebben die eer gekregen.” (Chris Dumont p. 62)

Bronvermelding

Samen door het leven. Over relaties met toekomst, Halewijn, Antwerpen, 2008

Rondom Gezin. Driemaandelijks tijdschrift van de Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoraal, 2, jrg. 26, Leuven, 2005

Ilse Cornu, *Gezocht: liefdesrelatie met toekomst. Inspiratie voor de goede en kwade dagen*, Halewijn, Antwerpen, 2003

Kiezen voor het huwelijk (Verklaringen van de bisschoppen van België, nr. 24), Licap, Brussel, 1998

Trouwen is dag aan dag. Menu voor een avond huwelijksvoorbereiding, Uitgaven Bisdom Gent, 1995

Over huwen in de Kerk. Visie en beleidsopties, Nationale Raad voor Gezinspastoraal, Brugge, 1993.

